

בעניין:

____ חדרי ואח'

ע"י ב"כ עוה"ד נועה דיאמונד ואח'

מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200
טל': 02-6283555; פקס: 02-6276317

העותרים

- נ ג ד -

ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו ואח'

ע"י פרקליטות המדינה

רח' צלאח א-דין 29, ירושלים

טל': 02-6466590; פקס: 02-6467011

המשיבים

תגובה והודעה מטעם העותרים והמערערים

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 17.9.2014, מתכבדים העותרים והמערערים להגיש הודעה ותגובה להודעת המשיבים מיום 15.9.2014 (להלן: **ההודעה או הודעת המשיבים**).

כמו כן יבקשו העותרים והמערערים, כי לאור הודעת המשיבים, והתגובה להלן, ייקבע דיון בעתירה ובערעור.

הודעה

1. בפתח הדברים, מבקשים המערערים להודיע בצער, כי המערער 2, מר ____ אחמד, נפטר ביום 7.9.14 ממחלת הסרטן. טרם מותו של המערער נבצר מן המערערת ומשלושת ילדי בני הזוג לפגוש אותו ולחיות עמו במשך מספר שנים.
2. המערערים ובהם המערערת 6, המוקד להגנת הפרט כמערערת ציבורית, רואים חשיבות בדיון בקביעות המשפטיות השגויות שבפסק דינו של בית המשפט הנכבד קמא, אשר כפי שיוזכר להלן, מצאו ביטוי בסיפורם הטראגי של המערערים ואשר יש בהן כדי להמחיש את חוסר הסבירות בהסדר שהוצע על ידי המשיבים בסוגיית התחולה הרטרואקטיבית.

תגובה

3. כזכור, העתירה הוגשה למתן צו על תנאי, המופנה אל המשיבים ומורה להם לבוא ולנמק, מדוע לא יבטלו את החלטת הממשלה 3598 מיום 15.6.2008, המנחה את שר הפנים שלא לאשר בקשות לאיחוד משפחות למי שרשום במרשם האוכלוסין כתושב רצועת עזה, וכן למי שמתגורר ברצועת עזה אף שאינו רשום במרשם האוכלוסין כתושב רצועת עזה.
4. הערעור ניסוב על אישור בית המשפט הנכבד קמא את מדיניות המשיב בדבר תחולה למפרע של החלטת הממשלה 3598, על בקשות לאיחוד משפחות אשר הוגשו טרם קבלתה ועל הנמקות קביעה זו בכך שלא ניתן לבצע בידוק ביטחוני בבקשות למוזמנים מעזה. הוסבר בערעור, בין היתר, כי המדינה מעולם לא טענה כי לא ניתן לקיים בידוק ביטחוני בבקשת

לתושבי עזה וכי בידוק כאמור אפשרי ונעשה במקרים רבים, ובהם בבקשות לאיחוד משפחות, אשר הוגשו טרם ניתנה החלטת הממשלה ובקשות כניסה לישראל מסוגים נוספים שהוגשו לאחריה.

5. בדיון בעתירה ובערעור, שהתקיים ביום 21.5.2014, העלה בית המשפט הנכבד שאלות באשר לחריגים אפשריים להחלטת הממשלה. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד שניתנה בסוף הדיון, הגישו המשיבים הודעה באשר לשאלות אלו, ביום 15.9.2014.

6. בהודעתם, מתייחסים המשיבים לשני מקרים אשר בהתקיימם, לא תוחל ההוראה הקבועה בסיפא לסעיף 3ד להוראת השעה ("הסיכון הגיאוגרפי") כקריטריון סף לבחינת בקשה לאחמ"ש:

א. המקרה הראשון הינו של תושב רצועת עזה שעבר לגדה "באישור הרשויות המוסמכות", מתגורר בגדה כדין ומענו במרשם הפלסטיני שונה כדין באישור המפקד הצבאי.

ב. המקרה השני הינו של תושב רצועת עזה שבקשה לאחמ"ש הוגשה עבורו בין 1.8.2005 ל-28.3.2007 (מועדי התיקונים להוראת השעה) ובקשתו לא סורבה בשל עילת סירוב פרטנית (מקרים שבית המשפט הנכבד כינה במעמד הדיון "בקשות בצנרת").

7. להלן נתייחס לשני מקרים אלו.

החריג הראשון: דרישה לשינוי כתובת

8. בראשית הדברים נדגיש: **סעיף 3ד לחוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), תשס"ג - 2003 כלל אינו מתייחס למען רשום, אלא רק ל"מדינת מושבו או אזור מגוריו" של המבקש.** כמפורט בהרחבה בעתירה, החלטת הממשלה הרחיבה את ה"סיכון הגיאוגרפי" ל"סיכון מרשמי", וזאת **בהיעדר סמכות לעשות כן.** הנה כי כן, יש לדייק, ולראות בהסכמת המדינה ליצור חריג זה כהסכמה שלא להחיל את **מגבלות החלטת הממשלה** (ולא סעיף 3ד) על הבקשה לאחמ"ש של אנשים הרשומים כעזתים, אך עזה אינה "מדינת מושבם" או "אזור מגוריהם". שהרי, סעיף 3ד לא חל על מקרים כאלו מלכתחילה.

9. לגופם של דברים יצוין, כי החריג אותו מציעה המדינה, כפי שנוסח בהודעתה, הינו חריג אשר דה-פקטו הוא ריק מתוכן, שכן מאז שנת 2000 מונעת ישראל ממי שמענם רשום בעזה, אך הם מתגוררים בגדה, לשנות את כתובתם (למעט במקרים של מחווה מדינית) וככלל, ישראל אינה מאפשרת למי שמתגורר בעזה לעבור לגדה. יתר על כן, ככל הידוע לעותרים, מי שכתובתו שונתה, היחס אליו מצד המשיב היה במשך כל השנים ולאחר שנת 2008, ללא קשר להליכים אלה, כאל תושב גדה רגיל.

10. בנוסף, קיימת קבוצה של אנשים אשר אינם עומדים בתנאי החריג כפי שניסחו המשיבים, אולם הרציונאל העומד בבסיס החריג חל עליה. המדובר באנשים שבפועל הם תושבי הגדה אך כתובתם רשומה בעזה, אשר עברו מעזה לגדה עובר לתאריך 12.9.2005. לגבי אנשים אלו ניתן פסק דין של בית משפט נכבד זה בבג"ץ 4019/10 **מוקד להגנת הפרט נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית**, אשר התבסס על הודעת המדינה לפיה "תושבי רצועת עזה שנכנסו לאזור יהודה ושומרון לפני יום 12.09.2005 לא יורחקו אלא אם קיימת הצדקה ביטחונית פרטנית להרחיקם". דהיינו, נקבע כי שהייתם בגדה "תוכשר" בעיני המדינה

במובן זה שהם יוכלו להמשיך ולנהל את מרכז חייהם בגדה ולא יגורשו מן הגדה לרצועת עזה, רק בשל כתובתם הרשומה. הנה כי כן, ישנה קבוצת אנשים אשר **ניתקו את זיקתם לעזה** לפני זמן רב, לא קיים בעניינם מידע ביטחוני פרטני, והם חיים בגדה באישור בית המשפט ובהסכמת המדינה. לגבי אנשים אלו יהא זה אבסורד להחיל את הרציונאל של החלטת הממשלה, ויש לכלול גם אותם בחריג הראשון.

11. יפים לעניין זה דבריה של כב' השופטת חיות בדיון בעתירה זו :

... יש כאלו שישבו בגדה. מדובר באדם שבפועל משנת 2000 הוא לא בעזה (הכוונה כנראה לעותר 2, נ.ד.), הוא כאן, הוא בגדה. היה בג"ץ שקבענו בעניין זה. יש פסיקה שאומרת שהגדרת תושב איזור הולכת לפי המרשם וצריך לפרש את זה לפי תושבות בפועל. זה לעניין הגדרת תושב. כאשר הם מדברים על חוות הדעת של 3 ד' זה לא הולך לפי הגדרת תושב לפי מרשם. זה נובע מהקושי לבוא ולבדוק אנשים בייחוד אחרי שחמאס השתלטו. **אם מדובר באדם שאין שום בעיה לבדוק אותו כי בפועל הוא נמצא בגדה אז הנימוק הזה לא עומד ל-3 ד. אם הוא עבר את גיל 35 מדוע שהוא לא ייכנס למסלול.**

(שורות 9-14, עמוד 9 לפרוטוקול הדיון מה-21.5.2014. ההדגשות הוספו, נ.ד.).

יצוין, כי המערער 2 המנוח עבר לגדה עוד בשנות ה-90, וגורש מישראל בשנת 2006, כעשור לאחר מעברו לגדה ואף על פי שבאותה עת היתה תלויה ועומדת בעניינו בקשה מקדמית לאיחוד משפחות. על פי הודעת המשיבים, אדם במצבו של המערער, הגם אם עודו נמצא בישראל או בגדה לאורך שנים וקודם לשנת 2005, לא יהיה זכאי לבחינה פרטנית של עניינו.

החריג השני: הגשת בקשה לאחמ"ש בין 1.8.2005 ל-28.3.2007

12. המשיבים הודיעו כי הם נכונים לערוך אבחון פרטני לתושב רצועת עזה, אשר הוגשה עבורו בקשה לאיחוד משפחות בין התאריכים 1.8.2005 ל-28.3.2007. "גבולות" התקופה נקבעו בהתאם למועדי התיקונים של הוראת השעה.

13. העותרים והמערערים מברכים על נכונות המשיב להכיר בפגיעה הקשה שגרמה התחולה הרטרואקטיבית של החלטת הממשלה, אולם הם יטענו כי החריג שמציעה המדינה לעניין זה נותן מענה חלקי בלבד. נסביר.

14. ראשית, כדי למנוע פגיעה רטרואקטיבית באופן מלא, יש לקבוע שה"גבול העליון" של התקופה הנקובה בחריג הינו ביום 15.6.2008, יום קבלת החלטת הממשלה, ולא יום 28.3.2007, יום תיקון הוראת השעה והוספת הסיפא לסעיף 3 ד. זאת, משום שכמפורט בעתירה, החלטת הממשלה הרחיבה את תחולת סעיף 3 ד (לטענת העותרים והמערערים, בהיעדר סמכות). לכן, החריג צריך לכלול גם אנשים אשר בקשתם לאחמ"ש הוגשה בין מועד חקיקת התיקון השני, 28.3.2007, לבין מועד הרחבת ה"סיכון הגיאוגרפי", 15.6.2008. יצוין, כי דוגמה לאדם כזה הוא העותר 2, אשר הבקשה לאחמ"ש עבורו הוגשה ביום 2.1.2008. באותה עת, העותר 2 כבר לא התגורר ברצועה כ-8 שנים. לכן, על פניו, הוא לא נכלל בקריטריון המופיע בסיפא של סעיף 3 ד (שכן אזור מגוריו לא היה ברצועה) – ואכן,

- הבקשה לאחמ"ש לא נדחתה על הסף בנימוק זה. הסיבה לדחיית הבקשה לאחמ"ש, בסופו של דבר, הייתה החלטת הממשלה (בשל עובדת היות מענו הרשום בעזה) ולא סעיף ד3.
15. גם עניינם של המערערים ממחיש את הבעייתיות בעמדתם העדכנית של המשיבים, באשר הבקשה המלאה בעניינם (לאחר התנהלות ממושכת במסגרתה של בקשה מקדמית) הוגשה ביום 16.3.08, כשלושה חודשים קודם למתן החלטת הממשלה, וסורבה לגופה ביום 27.5.09 (מטעמים פליליים, אשר נפסלו בהמשך), זמן רב לאחר מתן החלטת הממשלה ולאחר שנערכה בנושא בדיקה פרטנית. אכן, במקרים הבודדים אשר הגיעו לפתחו של בית המשפט בנושא זה, נקבע או הוסכם כי יש לבחון פרטנית בקשות אשר הוגשו טרם פרסום החלטת הממשלה. ראו עת"מ 1891/09 **נאדי נ' שר הפנים** (15.2.11); עת"מ 1039/09 **דאבט נ' שר הפנים** (15.2.11); עת"מ 20638-02-11 **אבו חמדה נ' משרד הפנים** (19.12.11). ככל הידוע לעותרים ולמערערים פרט למקרים הנזכרים ולמקרים המובאים בהליכים דנן, לא נפסק לאורך השנים בעניין מקרים נוספים הנוגעים לסוגייה זו.
16. דומה שקיבוע מועד החלטת הממשלה כ"גבול עליון" הייתה גם כוונת כבוד בית המשפט בדיון שנערך בעתירה. ר', למשל, דבריה של כב' המשנה לנשיא, אשר התייחסה ל"מי שהיה בצנרת **ערב החלטת הממשלה**" (שורות 26-27, עמוד 7 לפרוטוקול הדיון מה-21.5.2014. ההדגשה הוספה, נ.ד.).
17. שנית, באם מאפשרים המשיבים חריג בדמות בחינה פרטנית של בקשות לאחמ"ש אשר **הוגשו וטרם אושרו**, ברי כי מקל וחומר יש לאפשר לבחון פרטנית את עניינם של אנשים שבקשתם לאחמ"ש **אושרה – לאחר עריכת בדיקות פרטניות – עובר למועד הקובע** אך הליך האחמ"ש נפסק מסיבות כאלו ואחרות. כך, למשל, העותרים 5 ו-6, _____ ו-_____ אבו עדרה. בני הזוג נישאו בשנת 2001 ולאחר הנישואין הגישה גב' אבו עדרה בקשה לאחמ"ש עבור בעלה, שאושרה. מר אבו עדרה קיבל היתרי שהייה מתחדשים מכוח הליך לאיחוד המשפחות עד שנת 2009. בשנת 2009, כשהגיע מר אבו עדרה למעבר ארז לשם חידוש היתר שהייה שלו, נאמר לו שבקשתו לחידוש ההיתר עדיין לא אושרה ושעליו להיכנס לעזה עד חידוש ההיתר. מר אבו עדרה ניסה להסביר כי אינו רוצה להיכנס לעזה, וכי כל משפחתו בישראל. הוא ביקש שיתקשרו לאשתו, אך נענה ש"כבר תתקשר אליה מעזה". בסופו של יום, כל תחינותיו של מר אבו עדרה לא עזרו, והוא גורש לרצועה. חידוש הליך האחמ"ש נמנע מבני הזוג נוכח החלטת הממשלה.

סיכומם של דברים

18. המשיבים נכונו להישמע להערות בית המשפט אשר הועלו בדיון, ולקבוע חריגים מסוימים לתחולה המוחלטת והגורפת של החלטת הממשלה. העותרים והמערערים סבורים שכדי שהחריגים יהיו אפקטיביים, הוגנים והולמים את רוח הדברים שהייתה בדיון, הרי שיש לערוך מספר תיקונים בחריגים. נסכמם בקצרה:
- א. קביעה שהחלטת הממשלה לא תחול על המבקשים אחמ"ש אשר מענם הרשום עזה, אולם עברו להתגורר בגדה עובר ליום 12.9.2005. זאת, בהתאם להסכמות שעוגנו בפסק הדין בבג"ץ 4019/10 הנ"ל.
- ב. קביעה שהחלטת הממשלה לא תחול על תושבי רצועת עזה, אשר הוגשה עבורם בקשה לאיחוד משפחות בין התאריכים 1.8.2005 ו-15.6.2008.

- ג. קביעה שהחלטת הממשלה לא תחול על תושבי רצועת עזה שבקשתם לאחמ"ש אושרה עובר ל-15.6.2008 לאחר בחינה פרטנית, אך הליך האחמ"ש נפסק מסיבות כאלו ואחרות, ובהמשך נמנע מהם לשוב להליך נוכח החלטת הממשלה.
19. כאמור לעיל, העותרים והמעוררים מבקשים כי בית המשפט הנכבד יקבע דיון בעתירה ובערעור באשר לסוגיות העולות מהודעת המשיבים ומתגובת העותרים.

היום, 29 ספטמבר 2014

עדי לוסטיגמן, עו"ד
ב"כ המערערים

נועה דיאמונד, עו"ד
ב"כ העותרים